

цілеспрямованих наукових досліджень проблематики розвитку місцевого самоврядування в Україні.

Список використаних джерел:

1. Ярмистий М. Професійна компетентність службовців органів влади в системі публічного управління (концептуальний підхід) [Електронний ресурс] / М. Ярмистий // Буковинський вісник. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://buk-visnyk.cv.ua/naukova-ditka/908/>.

2. Шаталова О. Самооцінка посадових осіб місцевого самоврядування України у взаєминах у малих групах у контексті професійної адаптації / О. Шаталова. // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2017. – №2. – С. 124–128.

3. Про схвалення Концепції реформування системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 грудня 2017 р. № 974-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-konceptiyu>.

УДК 340.15

М.В. РЕСЛЕР

доктор економічних наук, професор,
зав. кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

**МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ
ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

Основними функціями механізму інноваційного розвитку ВНЗ є: регулююча, планово-прогнозна, координуюча, стимулююча, організаційна, контрольна, трансформаційна (табл. 1). Організаційна складова механізму включає принципи, методи інструменти та важелі інноваційного розвитку ВНЗ та сукупність взаємозв'язків між ними.

Таблиця 1

Функції механізму управління інноваційним розвитком ВНЗ

Функція	Сутність функції
Регулююча	орієнтуючись на трансформаційні та глобалізаційні процеси на ринку освітніх послуг, ВНЗ намагаючись підвищити власну конкурентоспроможність направляють ресурси на підвищення ефективності діяльності та створення позитивного іміджу
Планово-прогнозна	здійснення моніторингу кадрових потреб ринку праці, прогнозування зміни потреб у фахівцях, попиту на професії і спеціальності, трансформації вимог щодо якості підготовки фахівців в умовах інноваційних змін
Координуюча	забезпечення єдності й узгодженості дій усіх структурних підрозділів вищого навчального закладу з метою більш ефективного виконання ними встановлених цілей і завдань у напрямі активізації інноваційного розвитку
Стимулююча	забезпечення професійного виконання усіх процесів дає змогу підвищити конкурентоспроможність ВНЗ та ефективність його діяльності, що в свою чергу сприяє професійному та кар'єрному росту працівників
Організаційна	удосконалення і формування ефективної структури управління ВНЗ, що дозволить забезпечити досягнення мети інноваційного розвитку
Контрольна	забезпечення стратегічної спрямованості і орієнтації на кінцеві результати
Трансформаційна	застосування інновації у різні сфери функціонування ВНЗ сприяє реорганізації вузу та його швидшій адаптації до сучасних вимог ринку

Системні інноваційні зміни навчального закладу, що забезпечуватимуть доступність, якість, неперервність надання освітніх, наукових та інших послуг повинні відбуватися на основі наступних принципів:

- принцип комплексності інноваційного розвитку полягає в тому, що всі види інновацій мають бути тісно взаємозв'язані між собою і доповнювати один одного;
- принцип безперервності – безперервний розвиток інноваційного потенціалу вузу, необхідного для реалізації інновацій;
- принцип ефективності полягає в оптимальному поєднанні усіх компонентів інноваційного розвитку ВНЗ та досягнення запланованого економічного ефекту, тобто позитивне співвідношення отриманого результату і витрат на забезпечення інноваційного розвитку вузу;
- принцип синергічності полягає у досягненні максимально можливого корисного ефекту за рахунок злагодженої взаємодії та активної співпраці ВНЗ з іншими з суб'єктами (органами державної влади, місцевого самоврядування, роботодавцями, міжнародними й громадськими організаціями тощо);
- принцип адаптивності, який передбачає швидке пристосування ВНЗ до змін у зовнішньому і внутрішньому середовищі функціонування в умовах прискорення науково-технічного прогресу;
- принцип об'єктивності, який передбачає врахування всіх позитивних та негативних змін, які можуть виникнути в процесі трансформації діяльності ВНЗ;
- принцип компетентності полягає в тому, що усі працівники вищого навчального закладу повинні мати високий рівень професійної підготовки, загальну ерудицію, сумлінно виконувати поставлені завдання;
- принцип стратегічного партнерства полягає у посиленні співпраці вищого навчального закладу та ключовими стейкхолдерами (підприємствами, науково-дослідними установами, соціальними партнерами, місцевими/регіональними органами влади, іншими організаціями у галузі освіти, професійної підготовки або молодіжної політики, міжнародними організаціями, вітчизняними та зарубіжними вузами, тощо) заради сприяння якості та інноваціям у вищій освіті.

Вирішення проблем світового освітнього простору забезпечується за допомогою міжнародних проектів і програм, таких як: ERASMUS+ , метою програми є забезпечення мобільності студентів країн європейської Співдружності; Лінгва, програма підвищення ефективності вивчення іноземних мов, починається з початкових класів; ЕСПРІТ – програма, яка об'єднує зусилля європейських університетів, НДІ, комп'ютерних фірм для створення нових інформаційних технологій; Іріс – система проектів, спрямованих на розширення професійної освіти жінок; АПОЛЮ, яка організовує навчання у ВНЗ європейського зразка; DAAD – стипендіальні програми Німецької служби академічних обмінів, які спрямовані на підтримку міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти та на реалізацію програм обміну в обох напрямках, тобто підтримка перебувань з метою навчання та проведення досліджень німців за кордоном та іноземців у Німеччині; AIESEC – програми Міжнародної асоціації студентів та молодих спеціалістів, які працюють у сфері економіки, управління та інформаційних технологій, програми зарубіжних стажувань, котрі дозволяють оволодіти практичними знаннями в даних галузях. AIESEC займається проведенням конференцій, семінарів з молоддю у різних країнах; IREX «Акт на підтримку свободи» (програма Ради міжнародних досліджень та обмінів, надає можливість студентам першого, другого, третього курсів ВНЗ з п'ятирічним терміном професійної підготовки навчатись протягом одного року в університетах чи двох-трьохрічних коледжах США, де вони студіюють такі навчальні курси як бізнес, економіка, журналістика, дисципліни інформаційно-комп'ютерного спрямування, право, міжнародні відносини, сільське господарство, соціологія,

політологія), міжнародні неурядові програми «Дружба без кордонів», СЕЗАМ тощо [1, с.34].

Важливе місце в механізмі управління інноваційним розвитком ВНЗ займає інструментарій його реалізації, основним завдання якого є забезпечення організації умов необхідних для виконання поставлених цілей.

Методи управління ВНЗ представляють собою способи впливу керуючої підсистеми (суб'єкта управління) на керовану підсистему (об'єкт управління). В управлінні ВНЗ можна виділити такі види методів як: економічні, адміністративно-правові, організаційні та соціально-психологічні [2].

Адміністративно-правові методи управління являють собою сукупність засобів юридичного (правового і адміністративного) впливу на відносини персоналу у ВНЗ.

За допомогою організаційних методів управління формується організаційна структура вишу, визначаються повноваження та відповідальність посадових осіб (фіксуються у відповідних внутрішніх нормативних документах підприємства), розпорядок роботи (правила трудової дисципліни); порядок дій у тій чи іншій ситуації та регламентуються інші дії суб'єктів управління інноваційним розвитком.

Використання соціально-психологічних методів управління спрямоване на підвищення рівня мотивації персоналу в системі інноваційного розвитку ВНЗ. Тут особливо виділяються наступні методи: психологічне забезпечення нововведень відповідно до принципу «один в полі не воїн»; цілеспрямоване підвищення авторитету учасників нововведень; розвиток змагальних відносин в процесі підготовки доведення нововведень; розвиток неформальних контактів учасників інновацій.

Обов'язковим елементом у структурі механізму управління інноваційним розвитком ВНЗ є економічні методи, які ґрунтуються на дії економічних факторів ринкової економіки. Вони спрямовані на підвищення цінності створення інновацій. Ці методи управління сприяють виконанню такої функції управління як планування. Вони пов'язані також з функціями мотивування та контролювання. До економічних методів управління належать стратегічне і поточне планування діяльності ВНЗ, економічне стимулювання і матеріальна відповідальність, ціноутворення, кредитування, податкова політика, фінансування.

Отже, необхідність інноваційної спрямованості сучасного ВНЗ породжує високу інтелектуалізацію всіх процесів кожного з видів діяльності, тож необхідним є виділення саме інноваційної праці, як пріоритетного інструменту в процесі інноватизації вищого навчального закладу. Але рівень самовіддачі інтелектуального ресурсу при виконанні будь-якого типу праці, зокрема і інноваційної, напряму залежить від багатьох чинників, серед яких одним з головних є мотивація праці.

Саме тому, важливу роль у механізмі інноваційного розвитку ВНЗ відіграє мотиваційна підсистема механізму, яка дасть змогу здійснювати управління інноваційною діяльністю на різних рівнях із застосуванням найдієвіших мотиваційних заходів.

References:

1. *Intehratsiia vyschoi shkoly Ukrainy do ievropejs'koho ta svitovoho osvith'oho prostoru.* – Kyiv : Vyscha osvita Ukrainy, 2012. – 558 s.
2. *Upravlinnia innovatsijnym rozvytkom osvity v suspil'stvi ryzyku : monohrafiia / za red. A. A. Sbruievoi.* – Sumy: Vyd-vo SumDPU im. A.S. Makarenka, 2012. – 460 s.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>